

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4606 *Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima del delict.*

FELIPE VI

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione:

PREÀMBUL

I

La finalitat d'elaborar una llei constitutiva de l'estatut jurídic de la víctima del delict és oferir des dels poders públics una resposta tan àmplia com siga possible, no sols jurídica sinó també social, a les víctimes, no sols reparadora del dany en el marc d'un procés penal, sinó també minimitzadora d'altres efectes traumàtics en l'aspecte moral que la seua condició pot generar, tot això amb independència de la seua situació processal.

Per això, el present estatut, en línia amb la normativa europea en la matèria i amb les demandes que planteja la nostra societat, pretén, partint del reconeixement de la dignitat de les víctimes, la defensa dels seus béns materials i morals i, amb això, els del conjunt de la societat.

Amb este estatut, Espanya aglutinarà en un sol text legislatiu el catàleg de drets de la víctima, d'un costat transposant les directives de la Unió Europea en la matèria i, d'un altre, arreplegant la particular demanda de la societat espanyola.

II

Els antecedents i fonaments remots del present estatut de la víctima del delict es troben en la Decisió Marc 2001/220/JAI, del Consell, de 15 de març de 2001, relativa a l'estatut de la víctima en el procés penal, que reconeix un conjunt de drets de les víctimes en l'àmbit del procés penal, incloent-hi el dret de protecció i indemnització, i que va ser el primer projecte profund del legislador europeu per aconseguir un reconeixement homogeni de la víctima en l'àmbit de la Unió Europea, germen de la normativa especial posterior.

El grau de compliment de la dita decisió marc va ser objecte de l'Informe de la Comissió Europea d'abril de 2009, que va posar en relleu que cap estat membre havia aprovat un text legal únic que arreplegara, sistemàticament, els drets de la víctima i va destacar la necessitat d'un desenrotllament general i efectiu d'alguns aspectes del mencionat estatut.

Respecte d'Espanya, este informe destaca l'existència d'un marc normatiu garant dels drets de la víctima, encara que gran part d'eixos drets són exclusivament processals o se centren en alguns tipus molt concrets de víctimes d'acord amb la seua normativa particular, és a dir, la Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual (desenrotllada pel Reial Decret 738/1997, de 23 de maig); la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor; la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, així com la Llei 29/2011, de 22 de setembre, de reconeixement i protecció integral a les víctimes del terrorisme.

La Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions de 18 de maig de 2011, denominada «Reforç dels drets de les víctimes a la Unió Europea», reitera l'examen dels aspectes de la protecció existent fins a la data que convé reforçar i la necessitat d'un marc europeu de protecció, com el dissenyat amb la Directiva 2011/99/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 2011, sobre l'orde europea de protecció.

En este context, s'ha produït l'aprovació de la Directiva 2012/29/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, per la qual s'establixen normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes, i per la qual se substitueix la Decisió Marc 2001/220/JAI, del Consell. És procedent, per tant, transposar al dret intern no sols les qüestions que trasllua l'informe de la Comissió de 2009 respecte al grau de transposició de la Decisió Marc 2001/220/JAI, sinó també les qüestions pendents de transposar d'acord amb les directives especials i els nous drets i exigències que arreplega la nova directiva de 2012.

Així doncs, el present text legislatiu no sols respon a l'exigència de mínims que fixa el legislador europeu amb el text finalment aprovat en la mencionada Directiva 2012/29/UE, sinó que tracta de ser més ambiciós, traslladant a este les demandes i necessitats de la societat espanyola, a fi de completar el disseny de l'estat de dret, centrat quasi sempre en les garanties processals i els drets de l'imputat, acusat, processat o condemnat.

Efectivament, amb eixe focus d'atenció s'ha pogut advertir, i així ho trasllada la nostra societat amb les seues demandes, una certa postració dels drets i especials necessitats de les víctimes del delicte que, en atenció al valor superior de justícia que informa el nostre orde constitucional, és necessari abordar, i és oportú fer-ho precisament amb motiu de la dita transposició.

L'horitzó temporal marcat per la dita directiva per a procedir a la seua incorporació al dret intern s'estén fins al 16 de novembre de 2015, però atés que esta norma europea, de caràcter general, està precedida d'altres d'especials que requereixen una transposició en dates més pròximes, s'ha optat per abordar esta tasca en el present text i afegir al catàleg general de drets de les víctimes altres normes d'aplicació particular per a algunes categories d'estes.

Així mateix, es considera oportú, atés que un dels efectes de la present llei és la d'oferir un concepte unitari de víctima de delicte, més enllà de la seua consideració processal, incloure en el concepte de víctima indirecta alguns supòsits que no són imposats per la norma europea, però sí per altres normes internacionals, com la Convenció de Nacions Unides per a la protecció de totes les persones contra les desaparicions forçades.

III

El present Estatut de la Víctima del Delicte té la vocació de ser el catàleg general dels drets, processals i extraprocessals, de totes les víctimes de delictes, no obstant les remissions a normativa especial en matèria de víctimes amb especials necessitats o amb especial vulnerabilitat. És per això una obligació que, quan es tracte de menors, l'interés superior del menor actue a manera de guia per a qualsevol mesura i decisió que es prenga en relació a un menor víctima d'un delicte durant el procés penal. En este sentit, l'adopció de les mesures de protecció del títol III, i especialment la no-adopció d'estes, han d'estar fonamentades en l'interés superior del menor.

Es partix d'un concepte ampli de víctima, per qualsevol delicte i siga quina siga la naturalesa del perjudicament físic, moral o material que se li haja irrogat. Comprén la víctima directa, però també víctimes indirectes, com familiars o assimilats.

D'altra banda, la protecció i el suport a la víctima no és només processal, ni depén de la seua posició en un procés, sinó que cobra una dimensió extraprocessal. Es funda en un concepte ampli de reconeixement, protecció i suport, amb vista a la salvaguarda integral de la víctima. Per a això, és fonamental oferir a la víctima les màximes facilitats per a l'exercici i tutela dels seus drets, amb la minoració de tràmits innecessaris que suposen la segona victimització, atorgar-li una informació i orientació eficaç dels drets i servicis que li corresponen, la derivació per l'autoritat competent, un tracte humà i la possibilitat de fer-se

acompanyar per la persona que designe en tots els seus tràmits, no obstant la representació processal que siga procedent, entre altres mesures.

Les actuacions han d'estar sempre orientades a la persona, la qual cosa exigeix una avaluació i un tracte individualitzat de tota víctima, sense perjudi del tracte especialitzat que exigixen certs tipus de víctimes.

Com ja s'ha indicat, el reconeixement, protecció i suport a la víctima no es limita als aspectes materials i a la reparació econòmica, sinó que també s'estén a la seua dimensió moral.

D'altra banda, el reconeixement, protecció i suport a la víctima s'atorga atenent, al seu torn, les especialitats de les víctimes que no residixen habitualment al nostre país.

L'efectivitat d'estos drets fa necessària la màxima col·laboració institucional i implica no sols les distintes administracions públiques, el poder judicial i col·lectius de professionals i víctimes, sinó també les persones concretes que, des del seu lloc de treball, tenen contacte i es relacionen amb les víctimes i, en últim terme, el conjunt de la societat. Per això, és tan necessari dotar les institucions de protocols d'actuació i de procediments de coordinació i col·laboració, com també el foment d'oficines especialitzades, de la formació tècnica, inicial i continuada del personal, i de la sensibilització que el tracte a la víctima comporta, sense oblidar la participació d'associacions i col·lectius.

No obstant la vocació unificadora de l'estatut i les remissions a la normativa especial de certs col·lectius de víctimes, que veurien ampliada la seua assistència i protecció amb el catàleg general de drets de la víctima, davant de l'absència d'una regulació específica per a certs col·lectius de víctimes amb especial vulnerabilitat, es pretén atorgar-los una protecció especial en este text per mitjà de la transposició d'altres dos directives recents: la Directiva 2011/92/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de desembre de 2011, relativa a la lluita contra els abusos sexuals i l'explotació sexual dels menors i la pornografia infantil, així com la Directiva 2011/36/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 abril de 2011, relativa a la prevenció i lluita contra la tracta de sers humans i a la protecció de les víctimes i per la qual se substituïx la Decisió Marc 2002/629/JAI, del Consell.

IV

Quant al contingut i l'estructura de la llei, s'inicia per mitjà d'un títol preliminar, dedicat a les disposicions generals, que estableix un concepte de víctima omnicomprensiu, pel fet que s'estén a tota persona que patisca un perjudi físic, moral o econòmic com a conseqüència d'un delictes.

També es reconeix la condició de víctima indirecta al cònjuge o persona vinculada a la víctima per una anàloga relació d'afectivitat, els seus fills i progenitors, parents directes i persones a càrrec de la víctima directa per mort o desaparició ocasionada pel delictes, així com als titulars de la pàtria potestat o tutela en relació a la desaparició forçada de les persones a càrrec seu, quan això determine un perill rellevant de victimització secundària.

Els drets que arreplega la llei seran aplicables a totes les víctimes de delictes ocorreguts a Espanya o que puguen ser perseguits a Espanya, amb independència de la nacionalitat de la víctima o de si tenen o no residència legal.

Així, el títol preliminar arreplega un catàleg general de drets comuns a totes les víctimes, que es va desenrotllant posteriorment al llarg de l'articulat i que es referix tant als servicis de suport com als de justícia reparadora que s'establisquen legalment, i a les actuacions al llarg del procés penal en totes les seues fases –incloent-hi les primeres diligències i l'execució–, amb independència del resultat del procés penal. En eixe catàleg general, s'arrepleguen, entre altres, el dret a la informació, a la protecció i al suport en tot cas, el dret a participar activament en el procés penal, el dret al reconeixement com a tal víctima i el dret a un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori.

V

El títol I reconeix una sèrie de drets extraprocessals, també comuns a totes les víctimes, amb independència que siguem part en un procés penal o hagen decidit o no exercir algun tipus d'acció, i inclús amb anterioritat a la iniciació del procés penal.

Resulta nou que tota víctima, a fi de facilitar que es trobe abrigada des del punt de vista personal, pugua fer-se acompanyar per la persona que designe, sense perjudici de la intervenció d'advocat quan siga procedent, en les seues diligències i tracte amb les autoritats.

En este títol es regula el dret a obtenir informació de tota autoritat o funcionari a qui s'acudisca, amb llenguatge senzill i accessible, des del primer contacte. Eixa informació, que haurà de ser detallada i successivament actualitzada, ha d'orientar i informar sobre els drets que assistixen la víctima en qüestions com ara mesures de suport disponibles; mode d'exercici del seu dret a denunciar; mode i condicions de protecció, de l'assessorament jurídic i de la defensa jurídica; indemnitzacions, interpretació i traducció; mesures d'efectivitat dels seus interessos si residixen en distint país de la Unió Europea; procediment de denúncia per inactivitat de l'autoritat competent; dades de contacte per a comunicacions; servicis disponibles de justícia reparadora, i el mode de reembossament de gastos judicials.

Es regula específicament el dret de la víctima com a denunciante i, en particular, el seu dret a obtenir una còpia de la denúncia, degudament certificada, assistència lingüística gratuïta a la víctima que desitge interposar denúncia i traducció gratuïta de la còpia de la denúncia presentada.

Així mateix, amb independència de personar-se en el procés penal, es reconeix el dret de la víctima a rebre informació sobre certes fites de la causa penal.

Es desenrotlla, d'acord amb la normativa europea, el dret a la traducció i interpretació, tant en les entrevistes, incloent-hi les policials, com en la participació activa en vistes, i inclou el dret a la traducció escrita i gratuïta de la informació essencial, en particular la decisió de posar terme a la causa i la designació de lloc i hora del judici.

Es regula l'accés als servicis de suport, que comprén l'acollida inicial, orientació i informació i mesures concretes de protecció, sense perjudici de suports específics per a cada víctima, segons aconselle la seua avaluació individual i per a certes categories de víctimes d'especial vulnerabilitat.

Igualment es busca visibilitzar com a víctimes els menors que es troben en un entorn de violència de gènere o violència domèstica, per a garantir-los l'accés als servicis d'assistència i suport, així com l'adopció de mesures de protecció, amb l'objectiu de facilitar la seua recuperació integral.

VI

El títol II sistematitza els drets de la víctima quant a la seua participació en el procés penal, com quelcom independent de les mesures de protecció de la víctima en el procés, que són objecte del títol III.

Es reconeix a la víctima el dret a participar en el procés, d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, i es reforça l'efectivitat material d'este a través de diverses mesures: d'una banda, la notificació de les resolucions de sobreseïment i arxiu i el reconeixement del dret a impugnar-les dins d'un termini de temps suficient a partir de la comunicació, amb independència que s'haja constituït anteriorment o no com a part en el procés; d'altra banda, el reconeixement del dret a obtenir el pagament dels costos que se li hagen causat, amb preferència al dret de l'Estat a ser indemnitzat pels gastos fets en la causa, quan el delicte haja sigut finalment perseguit únicament a la seua instància o el sobreseïment d'esta haja sigut revocat per l'estimació del recurs interposat per ella.

L'Estat, com és propi de qualsevol model liberal, conserva el monopoli absolut sobre l'execució de les penes, la qual cosa no és incompatible amb el fet que es faciliten a la víctima certes vies de participació que li permeten impugnar davant dels tribunals determinades resolucions que afecten el règim de compliment de condemna de delictes de

caràcter especialment greu, facilitar informació que puga ser rellevant perquè els jutges i tribunals resolguen sobre l'execució de la pena, responsabilitats civils o decomís ja acordats, i sol·licitar l'adopció de mesures de control amb relació a alliberats condicionals que hagen sigut condemnats per fets de què puga derivar-se raonablement una situació de perill per a la víctima.

La regulació de la intervenció de la víctima en la fase d'execució de la pena, quan es tracta del compliment de condemnes per delictes especialment greus, garanteix la confiança i col·laboració de les víctimes amb la justícia penal, així com l'observança del principi de legalitat, atés que la decisió correspon sempre a l'autoritat judicial, per la qual cosa no es veu afectada la reinserció del penat.

Així mateix, es facilita a la víctima l'exercici dels seus drets, permetent la presentació de sol·licituds de justícia gratuïta davant de l'autoritat o funcionari encarregat d'informar-lo dels seus drets, evitant-se d'esta manera el pelegrinatge per diverses oficines; i es regula el procediment aplicable en els casos de presentació a Espanya de denúncia per fets delictius comesos en altres països de la Unió Europea, així com la comunicació a la víctima de la seua remissió, si és el cas, a les autoritats competents.

L'estatut reconeix també el dret de la víctima a obtindre la devolució immediata dels efectes de la seua propietat, excepte en els supòsits excepcionals en què l'efecte en qüestió, temporalment o de manera definitiva, haja de romandre sota la custòdia de les autoritats per a garantir el correcte desenrotllament del procés.

Finalment, s'inclou una referència a la possible actuació dels servicis de justícia restaurativa. En este punt, l'estatut supera les referències tradicionals a la mediació entre víctima i infractor i subratlla la desigualtat moral que existix entre ambdós. Per això, l'actuació d'estos servicis es concep orientada a la reparació material i moral de la víctima, i té com a pressupost el consentiment lliure i informat de la víctima i el previ reconeixement dels fets essencials per part de l'autor. En tot cas, la possible actuació dels servicis de justícia restaurativa quedarà exclosa quan això puga comportar algun risc per a la seguretat de la víctima o puga ser causa de qualsevol altre perjudici.

VII

En el títol III s'aborden qüestions relatives a la protecció i reconeixement de les víctimes, així com les mesures de protecció específiques per a un cert tipus de víctimes.

Les mesures de protecció busquen l'efectivitat enfront de represàlies, intimidació, victimització secundària, danys psíquics o agressions a la dignitat durant els interrogatoris i declaracions com a testimoni, i inclouen des de les mesures de protecció física fins a altres, com l'ús de sales separades en els tribunals, per a evitar contacte de la víctima amb l'infractor i qualssevol altres, sota discrecionalitat judicial, que exigisquen les circumstàncies.

Per a evitar la victimització secundària en particular, es tracta d'obtindre la declaració de la víctima sense demora després de la denúncia, reduir el nombre de declaracions i reconeixements mèdics al mínim necessari, i garantir a la víctima el seu dret a fer-se acompanyar, no ja només del representant processal, sinó d'una altra persona de la seua elecció, excepte resolució motivada.

L'adopció de mesures i l'accés a certs servicis són precedits d'una avaluació individualitzada de la víctima, per a determinar les seues necessitats de protecció específica i d'eventuals mesures especials. Les dites mesures han d'actualitzar-se d'acord amb el transcurs del procés i a les circumstàncies sobrevingudes.

Les mesures de protecció específica s'adopten atenent el caràcter de la persona, el delicte i les seues circumstàncies, l'entitat del dany i la seua gravetat o la vulnerabilitat de la víctima. Així, junt amb les remissions a la vigent normativa especial en la matèria, s'hi inclouen aquelles mesures concretes de protecció per a col·lectius que no tenen legislació especial i, particularment, les de menors d'edat víctimes d'abús, explotació o pornografia infantil, víctimes de tracta de sers humans, persones amb discapacitat i altres col·lectius, com els delictes amb pluralitat d'afectats i els d'efecte catastròfic.

VIII

El títol IV, finalment, arreplega una sèrie de disposicions comunes, com són les relatives a l'organització i el funcionament de les oficines d'assistència a les víctimes de delictes, el foment de la formació d'operadors jurídics i del personal al servei de l'Administració de justícia en el tracte a les víctimes, la sensibilització i conscienciació per mitjà de campanyes d'informació, la investigació i educació en matèria de suport, protecció i solidaritat amb les víctimes, la cooperació amb la societat civil i en l'àmbit internacional, així com el foment de l'autoregulació pels mitjans de comunicació del tractament d'informacions que afecten la dignitat de les víctimes.

En este títol cal destacar, així mateix, que s'hi introduïxen distintes previsions per a reforçar la coordinació entre els distints servicis que realitzen funcions en matèria d'assistència a les víctimes, així com la col·laboració amb xarxes públiques i privades, en la línia d'aconseguir una major eficàcia en els servicis que es presten als ciutadans, seguint així les directrius de la Comissió per a la Reforma de les Administracions Públiques (CORA).

Es regula finalment l'obligació de reembossament en el cas de les víctimes fraudulentament, condemnades per simulació de delictes o denúncia falsa, que hagen ocasionat gastos a l'Administració pel seu reconeixement, informació, protecció i suport, així com pels servicis prestats, sense perjudi de les altres responsabilitats, civils o penals, que si és el cas siguen procedents.

IX

La llei incorpora dos disposicions addicionals: la disposició addicional primera, que preveu la creació i ulterior desplegament reglamentari d'un mecanisme d'avaluació periòdica global del sistema de suport i protecció a les víctimes, amb participació dels agents i col·lectius implicats, que servisca de base a futures iniciatives i a la millora gradual d'este, i la disposició addicional segona, relativa als mitjans.

Quant a les disposicions finals, destaca la disposició final primera, que modifica la vigent llei d'Enjudiciament Criminal. Estos ajustos en la norma processal penal resulten necessaris per a complementar la regulació substantiva de drets que s'arreplega en la present llei, que transposa la Directiva 2012/29/UE.

La resta de disposicions finals es referixen a la introducció d'una reforma molt puntual en el Codi Penal, al títol competencial, al desplegament reglamentari, a l'adaptació dels Estatuts Generals de l'Advocacia i Procuradoria i a l'entrada en vigor.

TÍTOL PRELIMINAR

Disposicions generals**Article 1. Àmbit.**

Les disposicions d'esta llei seran aplicables, sense perjudi del que disposa l'article 17, a les víctimes de delictes comesos a Espanya o que puguen ser perseguits a Espanya, amb independència de la seua nacionalitat, de si són majors o menors d'edat o de si tenen o no residència legal.

Article 2. Àmbit subjectiu. Concepte general de víctima.

Les disposicions d'esta llei seran aplicables:

a) Com a víctima directa, a tota persona física que haja patit un dany o perjudi sobre la seua pròpia persona o patrimoni, en especial lesions físiques o psíquiques, danys emocionals o perjudis econòmics directament causats per la comissió d'un delictes.

b) Com a víctima indirecta, en els casos de mort o desaparició d'una persona que haja sigut causada directament per un delictes, llevat que es tracte dels responsables dels fets:

1r. Al seu cònjuge no separat legalment o de fet i als fills de la víctima o del cònjuge no separat legalment o de fet que en el moment de la mort o desaparició de la víctima convisquen amb ells; a la persona que fins al moment de la mort o desaparició haja estat unida a ella per una anàloga relació d'afectivitat i als fills d'esta que en el moment de la mort o desaparició de la víctima convisquen amb ella; als seus progenitors i parents en línia recta o col lateral dins del tercer grau que es troben sota la seua guarda i a les persones subjectes a la seua tutela o curatela o que es troben sota el seu acolliment familiar.

2n. En cas de no existir els anteriors, als altres parents en línia recta i als seus germans, amb preferència, entre ells, del qui exercisca la representació legal de la víctima.

Les disposicions d'esta llei no seran aplicables a tercers que hagen patit perjudicis derivats del delictes.

Article 3. *Drets de les víctimes.*

1. Tota víctima té dret a la protecció, informació, suport, assistència i atenció, així com a la participació activa en el procés penal i a rebre un tracte respectuós, professional, individualitzat i no discriminatori des del seu primer contacte amb les autoritats o funcionaris, durant l'actuació dels servicis d'assistència i suport a les víctimes i de justícia restaurativa, al llarg de tot el procés penal i per un període de temps adequat després de la seua conclusió, amb independència que es conega o no la identitat de l'infractor i del resultat del procés.

2. L'exercici d'estos drets es regirà pel que disposen la present llei i les disposicions reglamentàries que la despleguen, així com pel que disposa la legislació especial i les normes processals que siguen aplicables.

TÍTOL I

Drets bàsics

Article 4. *Dret a entendre i ser entesa.*

Tota víctima té el dret a entendre i ser entesa en qualsevol actuació que haja de dur-se a terme des de la interposició d'una denúncia i durant el procés penal, incloent-hi la informació prèvia a la interposició d'una denúncia.

Amb este fi:

a) Totes les comunicacions amb les víctimes, orals o escrites, es faran en un llenguatge clar, senzill i accessible, d'una manera que tinga en compte les seues característiques personals i, especialment, les necessitats de les persones amb discapacitat sensorial, intel·lectual o mental o la seua minoria d'edat. Si la víctima és menor o té la capacitat judicialment modificada, les comunicacions es faran al seu representant o a la persona que li assistisca.

b) Es facilitarà a la víctima, des del seu primer contacte amb les autoritats o amb les oficines d'assistència a les víctimes, l'assistència o els suports necessaris perquè pugui fer-se entendre davant d'elles, la qual cosa inclourà la interpretació en les llengües de signes reconegudes legalment i els mitjans de suport a la comunicació oral de persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues.

c) La víctima podrà estar acompanyada d'una persona de la seua elecció des del primer contacte amb les autoritats i funcionaris.

Article 5. Dret a la informació des del primer contacte amb les autoritats competents.

1. Tota víctima té dret, des del primer contacte amb les autoritats i funcionaris, incloent-hi el moment previ a la presentació de la denúncia, a rebre, sense retards innecessaris, informació adaptada a les seues circumstàncies i condicions personals i a la naturalesa del delictes comés i dels danys i perjudicats patits, sobre els punts següents:

- a) Mesures d'assistència i suport disponibles, siguen mèdiques, psicològiques o materials, i procediment per a obtindre-les. Dins d'estes últimes s'hi inclourà, quan resulte oportú, informació sobre les possibilitats d'obtindre un allotjament alternatiu.
- b) Dret a denunciar i, si és el cas, el procediment per a interposar la denúncia i dret a facilitar elements de prova a les autoritats encarregades de la investigació.
- c) Procediment per a obtindre assessorament i defensa jurídica i, si és el cas, condicions en què puga obtindre's gratuïtament.
- d) Possibilitat de sol·licitar mesures de protecció i, si és el cas, procediment per a fer-ho.
- e) Indemnitzacions a què puga tindre dret i, si és el cas, procediment per a reclamar-les.
- f) Servicis d'interpretació i traducció disponibles.
- g) Ajudes i servicis auxiliars per a la comunicació disponibles.
- h) Procediment per mitjà del qual la víctima pot exercir els seus drets en cas que residisca fora d'Espanya.
- i) Recursos que pot interposar contra les resolucions que considere contràries als seus drets.
- j) Dades de contacte de l'autoritat encarregada de la tramitació del procediment i vies per a comunicar-se amb ella.
- k) Servicis de justícia restaurativa disponibles, en els casos en què siga legalment possible.
- l) Supòsits en què puga obtindre el reembossament dels gastos judicials i, si és el cas, procediment per a reclamar-lo.
- m) Dret a efectuar una sol·licitud per a ser notificada de les resolucions a què es referix l'article 7. A este efecte, la víctima designarà en la seua sol·licitud una adreça de correu electrònic i, a falta d'això, una adreça postal o domicili, a què seran remeses les comunicacions i notificacions per l'autoritat.

2. Esta informació serà actualitzada en cada fase del procediment, per a garantir a la víctima la possibilitat d'exercir els seus drets.

Article 6. Drets de la víctima com a denunciant.

Tota víctima té, en el moment de presentar la seua denúncia, els següents drets:

- a) A obtindre una còpia de la denúncia, degudament certificada.
- b) A l'assistència lingüística gratuïta i a la traducció escrita de la còpia de la denúncia presentada, quan no entenga o no parle cap de les llengües que tinguen caràcter oficial en el lloc en què es presenta la denúncia.

Article 7. Dret a rebre informació sobre la causa penal.

1. Tota víctima que haja realitzat la sol·licitud a què es referix l'apartat m) de l'article 5.1 serà informada sense retards innecessaris de la data, hora i lloc del juí, així com del contingut de l'acusació dirigida contra l'infractor, i se li notificaran les resolucions següents:

- a) La resolució per la qual s'acorde no iniciar el procediment penal.
- b) La sentència que pose fi al procediment.
- c) Les resolucions que acorden la presó o la posterior posada en llibertat de l'infractor, així com la possible fuga d'este.

d) Les resolucions que acorden l'adopció de mesures cautelars personals o que modifiquen les ja acordades, quan hagen tingut com a objecte garantir la seguretat de la víctima.

e) Les resolucions o decisions de qualsevol autoritat judicial o penitenciària que afecten subjectes condemnats per delictes comesos amb violència o intimidació i que suposen un risc per a la seguretat de la víctima. En estos casos i a este efecte, l'Administració penitenciària comunicarà immediatament a l'autoritat judicial la resolució adoptada perquè siga notificada a la víctima afectada.

f) Les resolucions a què es referix l'article 13.

Estes comunicacions inclouran, almenys, la part dispositiva de la resolució i un breu resum del fonament d'esta, i seran remeses a la seua adreça de correu electrònic. Excepcionalment, si la víctima no disposa d'una adreça de correu electrònic, es remetràn per correu ordinari a l'adreça que haja facilitat. En cas de ciutadans residents fora de la Unió Europea, si no es disposa d'una adreça de correu electrònic o postal en què realitzar la comunicació, es remetrà a l'oficina diplomàtica o consular espanyola en el país de residència perquè la publique.

Si la víctima s'ha personat formalment en el procediment, les resolucions seran notificades al seu procurador i seran comunicades a la víctima en l'adreça de correu electrònic que haja facilitat, sense perjuí del que disposa l'apartat següent.

2. Les víctimes podran manifestar en qualsevol moment el seu desig de no ser informades de les resolucions a què es referix este article, i quedarà sense efecte la sol·licitud realitzada.

3. Quan es tracte de víctimes de delictes de violència de gènere, els seran notificades les resolucions a què es referixen les lletres c) i d) de l'apartat 1, sense necessitat que la víctima ho sol·licite, excepte en aquells casos en què manifeste el seu desig de no rebre les dites notificacions.

4. Així mateix, se li facilitarà, quan ho sol·licite, informació relativa a la situació en què es troba el procediment, llevat que això pugja perjudicar el correcte desenrotllament de la causa.

Article 8. *Període de reflexió en garantia dels drets de la víctima.*

1. Els advocats i procuradors no podran dirigir-se a les víctimes directes o indirectes de catàstrofes, calamitats públiques o altres successos que hagen produït un nombre elevat de víctimes que complisquen els requisits que es determinen reglamentàriament i que puguen constituir delicte, per a oferir-los els seus servicis professionals fins que hagen transcorregut 45 dies des del fet.

Esta prohibició quedarà sense efecte en cas que la prestació d'estos servicis professionals haja sigut sol·licitada expressament per la víctima.

2. L'incompliment d'esta prohibició donarà lloc a responsabilitat disciplinària per infracció molt greu, sense perjuí de les altres responsabilitats que siguen procedents.

Article 9. *Dret a la traducció i interpretació.*

1. Tota víctima que no parle o no entenga el castellà o la llengua oficial que s'utilitze en l'actuació de què es tracte tindrà dret:

a) A ser assistida gratuïtament per un intèrpret que parle una llengua que comprega quan se li reba declaració en la fase d'investigació pel jutge, el fiscal o funcionaris de policia, o quan intervinga com a testimoni en el juí o en qualsevol altra vista oral.

Este dret serà també aplicable a les persones amb limitacions auditives o d'expressió oral.

b) A la traducció gratuïta de les resolucions a què es referixen l'apartat 1 de l'article 7 i l'article 12. La traducció inclourà un breu resum del fonament de la resolució adoptada, quan la víctima així ho haja sol·licitat.

c) A la traducció gratuïta d'aquella informació que resulte essencial per a l'exercici dels drets a què es referix el títol II. Les víctimes podran presentar una sol·licitud motivada perquè es considere essencial un document.

d) A ser informada, en una llengua que comprega, de la data, hora i lloc de celebració del juí.

2. L'assistència d'intèrpret es podrà prestar per mitjà de videoconferència o qualsevol mitjà de telecomunicació, llevat que el jutge o tribunal, d'ofici o a instància de part, acorde la presència física de l'intèrpret per a salvaguardar els drets de la víctima.

3. Excepcionalment, la traducció escrita de documents podrà ser substituïda per un resum oral del seu contingut en una llengua que comprega, quan d'esta manera també es garantisca suficientment l'equitat del procés.

4. Quan es tracte d'actuacions policials, contra la decisió de no facilitar interpretació o traducció a la víctima es podrà recórrer davant del jutge d'instrucció. Este recurs es considerarà interposat quan la persona afectada per la decisió haja expressat la seua disconformitat en el moment de la denegació.

5. Contra la decisió judicial de no facilitar interpretació o traducció a la víctima es podrà recórrer en apel·lació.

Article 10. *Dret d'accés als servicis d'assistència i suport.*

Tota víctima té dret a accedir, de manera gratuïta i confidencial, en els termes que reglamentàriament es determine, als servicis d'assistència i suport facilitats per les administracions públiques, així com als que presten les oficines d'assistència a les víctimes. Este dret podrà estendre's als familiars de la víctima, en els termes que així mateix s'establisquen reglamentàriament, quan es tracte de delictes que hagen causat perjuís d'especial gravetat.

Les autoritats o funcionaris que entren en contacte amb les víctimes hauran de derivar-les a les oficines d'assistència a les víctimes quan siga necessari en atenció a la gravetat del delicte o en aquells casos en què la víctima ho sol·licite.

Els fills menors i els menors subjectes a tutela, guarda i custòdia de les dones víctimes de violència de gènere o de persones víctimes de violència domèstica tindran dret a les mesures d'assistència i protecció previstes en els títols I i III d'esta llei.

TÍTOL II

Participació de la víctima en el procés penal

Article 11. *Participació activa en el procés penal.*

Tota víctima té dret:

a) A exercir l'acció penal i l'acció civil d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, sense perjuí de les excepcions que puguen existir.

b) A comparéixer davant de les autoritats encarregades de la investigació per a aportar-los les fonts de prova i la informació que estime rellevant per a l'esclarament dels fets.

Article 12. *Comunicació i revisió del sobreseïment de la investigació a instància de la víctima.*

1. La resolució de sobreseïment serà comunicada, de conformitat amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, a les víctimes directes del delicte que hagen denunciat els fets, així com a la resta de víctimes directes de la identitat i domicili de les quals es tinga coneixement.

En els casos de mort o desaparició d'una persona que haja sigut causada directament per un delicte, es comunicarà, d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal,

a les persones a què es referix l'apartat b) de l'article 2. En estos supòsits, el jutge o tribunal podrà acordar, motivadament, prescindir de la comunicació a tots els familiars quan ja s'haja dirigit amb èxit a diversos d'ells o quan hagen resultat infructuoses totes les gestions que s'hagen efectuat per a localitzar-los.

2. La víctima podrà recórrer contra la resolució de sobreseïment d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, sense que siga necessari per a això que s'haja personat anteriorment en el procés.

Article 13. *Participació de la víctima en l'execució.*

1. Les víctimes que hagen sol·licitat, d'acord amb la lletra m) de l'article 5.1, que els siguen notificades les resolucions següents, podran recórrer contra estes d'acord amb el que estableix la Llei d'Enjudiciament Criminal, encara que no s'hagen mostrat part en la causa:

a) La interlocutòria per la qual el jutge de vigilància penitenciària autoritza, d'acord amb el que preveu el paràgraf tercer de l'article 36.2 del Codi Penal, la possible classificació del penat en tercer grau abans que s'extingisca la mitat de la condemna, quan la víctima ho siga d'alguns dels delictes següents:

- 1r. Delictes d'homicidi.
- 2n. Delictes d'avortament de l'article 144 del Codi Penal.
- 3r. Delictes de lesions.
- 4t. Delictes contra la llibertat.
- 5t. Delictes de tortura i contra la integritat moral.
- 6t. Delictes contra la llibertat i indemnitat sexual.
- 7m. Delictes de robatori comesos amb violència o intimidació.
- 8u. Delictes de terrorisme.
- 9é. Delictes de tracta de sers humans.

b) La interlocutòria per la qual el jutge de vigilància penitenciària acorde, d'acord amb el que preveu l'article 78.3 del Codi Penal, que els beneficis penitenciaris, els permisos d'eixida, la classificació en tercer grau i el còmput de temps per a la llibertat condicional es referisquen al límit de compliment de condemna, i no a la suma de les penes imposades, quan la víctima ho siga d'alguns dels delictes a què es referix la lletra a) d'este apartat o d'un delicte comés en el si d'un grup o organització criminal.

c) La interlocutòria pel qual es concedisca al penat la llibertat condicional, quan es tracte d'alguns dels delictes a què es referix el paràgraf segon de l'article 36.2 del Codi Penal o d'alguns dels delictes a què es referix la lletra a) d'este apartat, sempre que s'haja imposat una pena de més de cinc anys de presó.

La víctima haurà d'anunciar al secretari judicial competent la seua voluntat de recórrer dins del termini màxim de cinc dies comptats a partir del moment en què s'haja notificat d'acord amb el que disposen els paràgrafs segon i tercer de l'article 7.1, i interposar el recurs dins del termini de quinze dies des de la dita notificació.

Per a l'anunci de la presentació del recurs no serà necessària l'assistència d'advocat.

2. Les víctimes estaran també legitimades per a:

a) Demanar que s'imposen a l'alliberat condicional les mesures o regles de conducta previstes per la llei que consideren necessàries per a garantir la seua seguretat, quan aquell haja sigut condemnat per fets de què puga derivar-se raonablement una situació de perill per a la víctima;

b) Facilitar al jutge o tribunal qualsevol informació que resulte rellevant per a resoldre sobre l'execució de la pena imposada, les responsabilitats civils derivades del delicte o el decomís que haja sigut acordat.

3. Abans que el jutge de vigilància penitenciària haja de dictar alguna de les resolucions indicades en l'apartat 1 d'este article, ho traslladarà a la víctima perquè en el termini de cinc dies formule les seues al·legacions, sempre que esta haja efectuat la sol·licitud a què es referix la lletra m) de l'apartat 1 de l'article 5 d'esta llei.

Article 14. *Reembossament de gastos.*

La víctima que haja participat en el procés tindrà dret a obtindre el reembossament dels gastos necessaris per a l'exercici dels seus drets i els costos processals que se li hagen causat amb preferència respecte del pagament dels gastos que s'hagen causat a l'Estat, quan s'impose en la sentència de condemna el seu pagament i s'haja condemnat a l'acusat, a instància de la víctima, per delictes pels quals el Ministeri Fiscal no haja formulat acusació o després d'haver-se revocat la resolució d'arxiu per recurs interposat per la víctima.

Article 15. *Servicis de justícia restaurativa.*

1. Les víctimes podran accedir a servicis de justícia restaurativa, en els termes que reglamentàriament es determinen, amb la finalitat d'obtindre una adequada reparació material i moral dels perjudicats derivats del delicte, quan es complisquen els requisits següents:

- a) l'infractor haja reconegut els fets essencials de què deriva la seua responsabilitat;
- b) la víctima haja prestat el seu consentiment, després d'haver rebut informació exhaustiva i imparcial sobre el seu contingut, els seus possibles resultats i els procediments existents per a fer efectiu el seu compliment;
- c) l'infractor haja prestat el seu consentiment;
- d) el procediment de mediació no comporte un risc per a la seguretat de la víctima, ni existisca el perill que el seu desenrotllament pugua causar nous perjudicats materials o morals per a la víctima; i
- e) no estiga prohibida per la llei per al delicte comés.

2. Els debats desenrotllats dins del procediment de mediació seran confidencials i no podran ser difosos sense el consentiment d'ambdós parts. Els mediadors i altres professionals que participen en el procediment de mediació estaran subjectes a secret professional amb relació als fets i manifestacions de què hagen tingut coneixement en l'exercici de la seua funció.

3. La víctima i l'infractor podran revocar el seu consentiment per a participar en el procediment de mediació en qualsevol moment.

Article 16. *Justícia gratuïta.*

Les víctimes podran presentar les seues sol·licituds de reconeixement del dret a l'assistència jurídica gratuïta davant del funcionari o autoritat que els facilite la informació a què es referix la lletra c) de l'article 5.1, que la traslladarà, junt amb la documentació aportada, al col·legi d'advocats corresponent.

La sol·licitud també podrà ser presentada davant de les oficines d'assistència a les víctimes de l'Administració de justícia, que la remetran al col·legi d'advocats que corresponga.

Article 17. *Víctimes de delictes comesos en altres estats membres de la Unió Europea.*

Les víctimes residents a Espanya podran presentar davant de les autoritats espanyoles denúncies corresponents a fets delictius que hagen sigut comesos en el territori d'altres països de la Unió Europea.

En cas que les autoritats espanyoles resolguen no donar curs a la investigació per falta de jurisdicció, remetran immediatament la denúncia presentada a les autoritats competents

de l'Estat en el territori dels quals s'hagen comés els fets i ho comunicaran al denunciant pel procediment que haja designat d'acord amb el que preveu la lletra m) de l'article 5.1 de la present llei.

Article 18. *Devolució de béns.*

Les víctimes tindran dret a obtindre, de conformitat amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, la devolució sense demora dels béns restituïbles de la seua propietat que hagen sigut confiscats en el procés.

La devolució podrà ser denegada quan la conservació dels efectes per l'autoritat resulte imprescindible per al correcte desenrotllament del procés penal i no siga suficient amb la imposició al propietari d'una obligació de conservació dels efectes a disposició del jutge o tribunal.

Així mateix, la devolució dels dits efectes podrà denegar-se, d'acord amb el que preveu la legislació que siga aplicable, quan la seua conservació siga necessària en un procediment d'investigació tècnica d'un accident.

TÍTOL III

Protecció de les víctimes

Article 19. *Dret de les víctimes a la protecció.*

Les autoritats i funcionaris encarregats de la investigació, persecució i enjudiciament dels delictes adoptaran les mesures necessàries, d'acord amb el que estableix la Llei d'Enjudiciament Criminal, per a garantir la vida de la víctima i dels seus familiars, la seua integritat física i psíquica, llibertat, seguretat, llibertat i indemnitat sexuals, així com per a protegir adequadament la seua intimitat i la seua dignitat, particularment quan se'ls reba declaració o hagen de testificar en juí, i per a evitar el risc de la seua victimització secundària o reiterada.

En el cas de les víctimes menors d'edat, la Fiscalia vetlarà especialment pel compliment d'este dret de protecció, adoptant les mesures adequades al seu interès superior quan siga necessari per a impedir o reduir els perjudis que per a ells puguen derivar del desenrotllament del procés.

Article 20. *Dret a què s'evite el contacte entre víctima i infractor.*

Les dependències en què es desenrotllen els actes del procediment penal, incloent-hi la fase d'investigació, estaran disposades de manera que s'evite el contacte directe entre les víctimes i els seus familiars, d'una part, i el sospitós de la infracció o acusat, d'una altra, d'acord amb la Llei d'Enjudiciament Criminal i sense perjudi del que disposen els articles següents.

Article 21. *Protecció de la víctima durant la investigació penal.*

Les autoritats i funcionaris encarregats de la investigació penal vetlaran perquè, en la mesura que això no perjudique l'eficàcia del procés:

- a) Es reba declaració a les víctimes, quan siga necessari, sense dilacions injustificades.
- b) Es reba declaració a les víctimes el menor nombre de vegades possible, i únicament quan resulte estrictament necessari per als fins de la investigació penal.
- c) Les víctimes puguen estar acompanyades, a més de pel seu representant processal i si és el cas el representant legal, per una persona de la seua elecció, durant la pràctica d'aquelles diligències en què hagen d'intervindre, llevat que motivadament resolga el contrari el funcionari o autoritat encarregat de la pràctica de la diligència per a garantir el correcte desenrotllament d'esta.

d) Els reconeixements mèdics de les víctimes només es duguen a terme quan resulten imprescindibles per als fins del procés penal, i es reduïska al mínim el nombre d'estos.

Article 22. Dret a la protecció de la intimitat.

Els jutges, tribunals, fiscals i les altres autoritats i funcionaris encarregats de la investigació penal, així com tots aquells que siga com siga intervinguen o participen en el procés, adoptaran, d'acord amb el que disposa la llei, les mesures necessàries per a protegir la intimitat de totes les víctimes i dels seus familiars i, en particular, per a impedir la difusió de qualsevol informació que pugua facilitar la identificació de les víctimes menors d'edat o de víctimes amb discapacitat necessitades d'especial protecció.

Article 23. Avaluació individual de les víctimes a fi de determinar les seues necessitats especials de protecció.

1. La determinació de quines mesures de protecció, regulades en els articles següents, han de ser adoptades per a evitar la víctima perjuís rellevants que, d'una altra manera, puguen derivar del procés, es realitzarà després d'una valoració de les seues circumstàncies particulars.

2. Esta valoració tindrà especialment en consideració:

a) Les característiques personals de la víctima, i en particular:

1r. Si es tracta d'una persona amb discapacitat o si hi ha una relació de dependència entre la víctima i el suposat autor del delicte.

2n. Si es tracta de víctimes menors d'edat o de víctimes necessitades d'especial protecció o en les quals concórreguen factors d'especial vulnerabilitat.

b) La naturalesa del delicte i la gravetat dels perjuís causats a la víctima, així com el risc de reiteració del delicte. A este efecte, es valoraran especialment les necessitats de protecció de les víctimes dels delictes següents:

1r. Delictes de terrorisme.

2n. Delictes comesos per una organització criminal.

3r. Delictes comesos sobre el cònjuge o sobre persona que estiga o haja estat lligada a l'autor per una anàloga relació d'afectivitat, inclús sense convivència, o sobre els descendents, ascendents o germans per naturalesa, adopció o afinitat, propis o del cònjuge o convivent.

4t. Delictes contra la llibertat o indemnitat sexual.

5t. Delictes de tracta de sers humans.

6t. Delictes de desaparició forçada.

7m. Delictes comesos per motius racistes, antisemites o altres de referents a la ideologia, religió o creences, situació familiar, la pertinença dels seus membres a una ètnia, raça o nació, el seu sexe, orientació o identitat sexual, malaltia o discapacitat.

c) Les circumstàncies del delicte, en particular si es tracta de delictes violents.

3. Al llarg del procés penal, l'adopció de mesures de protecció per a víctimes menors d'edat tindrà en compte la seua situació personal, necessitats immediates, edat, gènere, discapacitat i nivell de maduresa, i respectarà plenament la seua integritat física, mental i moral.

4. En cas de menors d'edat víctimes d'algun delicte contra la llibertat o indemnitat sexual, s'aplicaran en tot cas les mesures expressades en les lletres a), b) i c) de l'article 25.1.

Article 24. *Competència i procediment d'avaluació.*

1. La valoració de les necessitats de la víctima i la determinació de les mesures de protecció corresponen:

a) Durant la fase d'investigació del delictes, al jutge d'instrucció o al de violència sobre la dona, sense perjudi de l'avaluació i resolució provisionals que hauran de realitzar i adoptar el fiscal, en les seues diligències d'investigació o en els procediments sotmesos a la Llei Orgànica de Responsabilitat Penal dels Menors, o els funcionaris de policia que actuen en la fase inicial de les investigacions.

b) Durant la fase d'enjudiciament, al jutge o tribunal a qui corresponga el coneixement de la causa.

La resolució que s'adopte haurà de ser motivada i reflectirà quines són les circumstàncies que han sigut valorades per a ser adoptada.

Es determinaran reglamentàriament la tramitació, la constància documental i la gestió de la valoració i les seues modificacions.

2. La valoració de les necessitats de protecció de la víctima inclourà sempre la d'aquelles que hagen sigut manifestades per ella amb eixa finalitat, així com la voluntat que haja expressat.

La víctima podrà renunciar a les mesures de protecció que hagen sigut acordades de conformitat amb els articles 25 i 26.

3. En el cas de les víctimes que siguen menors d'edat o persones amb discapacitat necessitades d'especial protecció, la seua avaluació prendrà en consideració les seues opinions i interessos.

4. Els servicis d'assistència a la víctima només podran facilitar a tercers la informació que hagen rebut de la víctima amb el consentiment previ i informat d'esta. Fora d'eixos casos, la informació només podrà ser traslladada, si és el cas, i amb caràcter reservat, a l'autoritat que adopta la mesura de protecció.

5. Qualsevol modificació rellevant de les circumstàncies en què s'haja basat l'avaluació individual de les necessitats de protecció de la víctima determinarà una actualització d'esta i, si és el cas, la modificació de les mesures de protecció que hagen sigut acordades.

Article 25. *Mesures de protecció.*

1. Durant la fase d'investigació podran ser adoptades les següents mesures per a la protecció de les víctimes:

a) Que se'ls reba declaració en dependències especialment concebudes o adaptades amb este fi.

b) Que els reba declaració professionals que hagen rebut una formació especial per a reduir o limitar perjudis a la víctima, o amb la seua ajuda.

c) Que totes les preses de declaració a una mateixa víctima li siguen realitzades per la mateixa persona, llevat que això puga perjudicar de manera rellevant el desenrotllament del procés o haja de prendre la declaració directament un jutge o un fiscal.

d) Que la presa de declaració, quan es tracte d'alguna de les víctimes a qui es referixen els números 3r i 4t de la lletra b) de l'apartat 2 de l'article 23 i les víctimes de tracta amb fins d'explotació sexual, siga portat a terme per una persona del mateix sexe que la víctima quan esta així ho sol·licite, llevat que això puga perjudicar de manera rellevant el desenrotllament del procés o haja de prendre la declaració directament un jutge o fiscal.

2. Durant la fase d'enjudiciament podran ser adoptades, d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, les següents mesures per a la protecció de les víctimes:

a) Mesures que eviten el contacte visual entre la víctima i el suposat autor dels fets, inclús durant la pràctica de la prova, per a la qual cosa podrà fer-se ús de tecnologies de la comunicació.

b) Mesures per a garantir que la víctima pugui ser oïda sense estar present en la sala de vistes, per mitjà de la utilització de tecnologies de la comunicació adequades.

c) Mesures per a evitar que es formulen preguntes relatives a la vida privada de la víctima que no tinguen rellevància amb el fet delictiu enjudiciat, llevat que el jutge o tribunal consideren excepcionalment que han de ser contestades per a valorar adequadament els fets o la credibilitat de la declaració de la víctima.

d) Celebració de la vista oral sense presència de públic. En estos casos, el jutge o el president del tribunal podran autoritzar, no obstant això, la presència de persones que acrediten un especial interès en la causa.

Les mesures a què es referixen les lletres a) i c) també podran ser adoptades durant la fase d'investigació.

3. Així mateix, també podrà acordar-se, per a la protecció de les víctimes, l'adopció d'alguna o algunes de les mesures de protecció a què es referix l'article 2 de la Llei Orgànica 19/1994, de 23 de desembre, de protecció a testimonis i pèrits en causes criminals.

Article 26. Mesures de protecció per a menors i persones amb discapacitat necessitades d'especial protecció.

1. En el cas de les víctimes menors d'edat i en el de víctimes amb discapacitat necessitades d'especial protecció, a més de les mesures previstes en l'article anterior s'adoptaran, d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Criminal, les mesures que resulten necessàries per a evitar o limitar, en la mesura que siga possible, que el desenrotllament de la investigació o la celebració del juí es convertisquen en una nova font de perjudicis per a la víctima del delict. En particular, seran aplicables les següents:

a) Les declaracions rebudes durant la fase d'investigació seran gravades per mitjans audiovisuals i podran ser reproduïdes en el juí en els casos i condicions determinats per la Llei d'Enjudiciament Criminal.

b) La declaració podrà rebre's per mitjà d'experts.

2. El fiscal demanarà del jutge o tribunal la designació d'un defensor judicial de la víctima, perquè la represente en la investigació i en el procés penal, en els casos següents:

a) Quan valore que els representants legals de la víctima menor d'edat o amb capacitat judicialment modificada tenen amb ella un conflicte d'interessos, derivat o no del fet investigat, que no permet confiar en una gestió adequada dels seus interessos en la investigació o en el procés penal.

b) Quan el conflicte d'interessos a què es referix la lletra a) d'este apartat existisca amb un dels progenitors i l'altre no es trobe en condicions d'exercir adequadament les seues funcions de representació i assistència de la víctima menor o amb capacitat judicialment modificada.

c) Quan la víctima menor d'edat o amb capacitat judicialment modificada no estiga acompanyada o es trobe separada dels qui exercisquen la pàtria potestat o càrrecs tutelars.

3. Quan hi haja dubtes sobre l'edat de la víctima i no pugui ser determinada amb certesa, es presumirà que es tracta d'una persona menor d'edat, als efectes del que disposa esta llei.

TÍTOL IV

Disposicions comunes

CAPÍTOL I

Oficines d'assistència a les víctimes

Article 27. *Organització de les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. El Govern i les comunitats autònomes que hagen assumit competències en matèria de justícia organitzaran, en l'àmbit que els és propi, oficines d'assistència a les víctimes.

2. El Ministeri de Justícia o les comunitats autònomes podran subscriure convenis de col·laboració amb entitats públiques i privades, sense ànim de lucre, per a prestar els servicis d'assistència i suport a què es referix este títol.

Article 28. *Funcions de les oficines d'assistència a les víctimes.*

1. Les oficines d'assistència a les víctimes prestaran una assistència que inclourà com a mínim:

a) Informació general sobre els seus drets i, en particular, sobre la possibilitat d'accedir a un sistema públic d'indemnització.

b) Informació sobre els servicis especialitzats disponibles que puguen prestar assistència a la víctima, a la vista de les seues circumstàncies personals i la naturalesa del delicte de què puga haver sigut objecte.

c) Suport emocional a la víctima.

d) Assessorament sobre els drets econòmics relacionats amb el procés; en particular, el procediment per a reclamar la indemnització dels danys i perjuís patits i el dret a accedir a la justícia gratuïta.

e) Assessorament sobre el risc i la manera de previndre la victimització secundària o reiterada, o la intimidació o represàlies.

f) Coordinació dels diferents òrgans, institucions i entitats competents per a la prestació de servicis de suport a la víctima.

g) Coordinació amb jutges, tribunals i Ministeri Fiscal per a la prestació dels servicis de suport a les víctimes.

2. Les oficines d'assistència a les víctimes realitzaran una valoració de les seues circumstàncies particulars, especialment quant a les circumstàncies a què es referix l'apartat 2 de l'article 23, amb la finalitat de determinar quines mesures d'assistència i suport han de ser prestades a la víctima, entre les quals es podran incloure:

a) La prestació de suport o assistència psicològica.

b) L'acompanyament a juí.

c) La informació sobre els recursos psicosocials i assistencials disponibles i, si la víctima ho sol·licita, derivació a estos.

d) Les mesures especials de suport que puguen resultar necessàries quan es tracte d'una víctima amb necessitats especials de protecció.

e) La derivació a servicis de suport especialitzats.

3. L'accés als servicis de suport a les víctimes no es condicionarà a la presentació prèvia d'una denúncia.

4. Els familiars de la víctima podran accedir als servicis de suport a les víctimes d'acord amb el que es dispose reglamentàriament, quan es tracte de delictes que hagen causat perjuís d'especial gravetat.

5. Les víctimes amb discapacitat o amb necessitats especials de protecció, així com si és el cas les seues famílies, rebran, directament o per mitjà de la seua derivació cap a servicis especialitzats, l'assistència i suport que resulten necessaris.

Article 29. *Funcions de suport a actuacions de justícia restaurativa i de solució extraprocessal.*

Les oficines d'assistència a les víctimes prestaran, en els termes que reglamentàriament es determine, suport als servicis de justícia restaurativa i la resta de procediments de solució extraprocessal que legalment s'establisquen.

CAPÍTOL II

Formació

Article 30. *Formació en els principis de protecció de les víctimes.*

1. El Ministeri de Justícia, el Consell General del Poder Judicial, la Fiscalia General de l'Estat i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seues competències respectives, asseguraran una formació general i específica, relativa a la protecció de les víctimes en el procés penal, en els cursos de formació de jutges i magistrats, fiscals, secretaris judicials, Forces i Cossos de Seguretat, metges forenses, personal al servici de l'Administració de Justícia, personal de les oficines d'assistència a les víctimes i, si és el cas, funcionaris de l'Administració General de l'Estat o de les comunitats autònomes que exercisquen funcions en esta matèria.

En estos cursos de formació es prestarà particular atenció a les víctimes necessitades d'especial protecció, a aquelles en què concórreguen factors d'especial vulnerabilitat i a les víctimes menors o amb discapacitat.

2. Els col·legis d'advocats i de procuradors impulsaran la formació i sensibilització dels seus col·legiats en els principis de protecció de les víctimes continguts en esta llei.

Article 31. *Protocols d'actuació.*

El Govern i les comunitats autònomes, en el marc de les seues competències, a fi de fer més efectiva la protecció de les víctimes i dels seus drets reconeguts per esta llei, aprovaran els protocols que resulten necessaris per a la protecció de les víctimes.

Així mateix, els col·legis professionals que integren aquells qui, en la seua activitat professional, es relacionen i presten servicis a les víctimes de delictes, promouran igualment l'elaboració de protocols d'actuació que orienten la seua activitat cap a la protecció de les víctimes.

CAPÍTOL III

Cooperació i bones pràctiques

Article 32. *Cooperació amb professionals i avaluació de l'atenció a les víctimes.*

Els poders públics fomentaran la cooperació amb els col·lectius professionals especialitzats en el tracte, atenció i protecció a les víctimes.

Es fomentará la participació d'estos col·lectius en els sistemes d'avaluació del funcionament de les normes, mesures i la resta d'instruments que s'adopten per a la protecció i assistència a les víctimes.

Article 33. *Cooperació internacional.*

Els poders públics promouran la cooperació amb altres estats i especialment amb els estats membres de la Unió Europea en matèria de drets de les víctimes de delictes, en

particular per mitjà de l'intercanvi d'experiències, foment d'informació, remissió d'informació per a facilitar l'assistència a les víctimes concretes per les autoritats del seu lloc de residència, conscienciació, investigació i educació, cooperació amb la societat civil, assistència a xarxes sobre dret de les víctimes i altres activitats relacionades.

Article 34. *Sensibilització.*

Els poders públics fomentaran campanyes de sensibilització social a favor de les víctimes, així com l'autoregulació dels mitjans de comunicació social de titularitat pública i privada amb vista a preservar la intimitat, la dignitat i els altres drets de les víctimes. Estos drets hauran de ser respectats pels mitjans de comunicació social.

CAPÍTOL IV

Obligació de reembossament

Article 35. *Obligació de reembossament.*

1. La persona que s'haja beneficiat de subvencions o ajudes percebudes per la seua condició de víctima i que haja sigut objecte d'alguna de les mesures de protecció regulades en esta llei, estarà obligada a reembossar les quantitats rebudes en el dit concepte i a l'abonament dels gastos causats a l'Administració per les seues actuacions de reconeixement, informació, protecció i suport, així com pels servicis prestats amb un increment de l'interés legal dels diners augmentat en un cinquanta per cent, si és condemnada per denúncia falsa o simulació de delictes.

2. El procediment de liquidació de l'anterior obligació de reembossament i la determinació de les quanties que puguen correspondre a cada concepte es determinaran reglamentàriament.

3. Esta disposició s'aplicarà sense perjudi del que preveu la Llei d'Assistència Jurídica Gratuïta.

Disposició addicional primera. *Avaluació periòdica del sistema d'atenció a les víctimes del delictes a Espanya.*

El funcionament de les institucions, mecanismes i garanties d'assistència a les víctimes del delictes serà objecte d'una avaluació anual, que durà a terme el Ministeri de Justícia d'acord amb el procediment que es determine reglamentàriament.

Estes avaluacions, els resultats de les quals seran publicats en la pàgina web, orientaran la millora del sistema de protecció i l'adopció de noves mesures per a garantir la seua eficàcia.

El Govern remetrà a les Corts Generals un informe anual amb l'avaluació i les propostes de millora del sistema de protecció de les víctimes i de les mesures que garantisquen la seua eficàcia.

Disposició addicional segona. *Mitjans.*

Les mesures incloses en esta llei no podran suposar increment de dotacions de personal, ni de retribucions ni d'altres gastos de personal.

Disposició transitòria única. *Aplicació temporal.*

Les disposicions contingudes en esta llei seran aplicables a les víctimes de delictes a partir de la data de la seua entrada en vigor, sense que això supose una retroacció dels tràmits que ja s'hagen complit.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les normes de rang igual o inferior quan contradiguen el que disposa la present llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei d'Enjudiciament Criminal als efectes de la transposició d'algunes de les disposicions contingudes en la Directiva 2012/29/UE, del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, per la qual s'establixen normes mínimes sobre els drets, el suport i la protecció de les víctimes de delictes.*

La Llei d'Enjudiciament Criminal queda modificada com segueix:

U. Es modifica l'article 109, que queda redactat com segueix:

«Article 109.

En l'acte de rebre el jutge declaració a l'ofés que tinga la capacitat legal necessària, el secretari judicial l'instruirà del dret que l'assistix per a mostrar-se part en el procés i renunciar o no a la restitució de la cosa, reparació del dany i indemnització del perjudicament causat pel fet punible. Així mateix, l'informarà dels drets arreplegats en la legislació vigent, podent delegar esta funció en personal especialitzat en l'assistència a víctimes.

Si és menor o té la capacitat judicialment modificada, es practicarà la mateixa diligència amb el seu representant legal o la persona que l'assistisca.

Fora dels casos previstos en els dos paràgrafs anteriors, no es farà als interessats en les accions civils o penals cap notificació que prolongue o detinga el curs de la causa, la qual cosa no obsta perquè el secretari judicial procure instruir d'aquell dret a l'ofés absent.

En tot cas, en els processos que se seguisquen per delictes compresos en l'article 57 del Codi Penal, el secretari judicial assegurarà la comunicació a la víctima dels actes processals que puguen afectar la seua seguretat.»

Dos. S'introdueix un nou article 109 bis, amb la redacció següent:

«Article 109 bis.

1. Les víctimes del delictes que no hagen renunciat al seu dret podran exercir l'acció penal en qualsevol moment abans del tràmit de qualificació del delictes, si bé això no permetrà retrotraure ni reiterar les actuacions ja efectuades abans de la seua personació.

En cas de mort o desaparició de la víctima a conseqüència del delictes, l'acció penal podrà ser exercida pel seu cònjuge no separat legalment o de fet i pels fills d'esta o del cònjuge no separat legalment o de fet que en el moment de la mort o desaparició de la víctima convisquen amb ells; per la persona que fins al moment de la mort o desaparició haja estat unida a ella per una anàloga relació d'afectivitat i pels fills d'esta que en el moment de la mort o desaparició de la víctima convisquen amb ella; pels seus progenitors i parents en línia recta o col·lateral dins del tercer grau que es troben sota la seua guarda, persones subjectes a la seua tutela o curatela o que es troben sota el seu acolliment familiar.

En cas de no existir els anteriors, podrà ser exercida pels altres parents en línia recta i pels seus germans, amb preferència, entre ells, del que exercisca la representació legal de la víctima.

2. L'exercici de l'acció penal per alguna de les persones legitimades d'acord amb este article no impedirà el seu exercici posterior per qualsevol altre dels legitimats. Quan hi haja una pluralitat de víctimes, totes elles podran personar-se independentment amb la seua pròpia representació. No obstant això, en estos casos, quan pugua veure's afectat el bon orde del procés o el dret a un procés sense

dilacions indegudes, el jutge o tribunal, en resolució motivada i després de oir totes les parts, podrà imposar que s'agrupen en una o diverses representacions i que siguen dirigits per la mateixa o diverses defenses, quant als seus respectius interessos.

3. L'acció penal també podrà ser exercitada per les associacions de víctimes i per les persones jurídiques a què la llei reconeix legitimació per a defensar els drets de les víctimes, sempre que això siga autoritzat per la víctima del delictes.

Quan el delictes o falta comesa tinga com a finalitat impedir o obstaculitzar als membres de les corporacions locals l'exercici de les seues funcions públiques, podrà també personar-se en la causa l'administració local en el territori de la qual s'haja comés el fet punible.»

Tres. Es modifica l'article 110, que queda redactat com seguix:

«Article 110.

Els perjudicats per un delictes o falta que no hagen renunciat al seu dret podran mostrar-se part en la causa si ho fan abans del tràmit de qualificació del delictes i exercir les accions civils que siguen procedents, segons els convinga, sense que per això es retrocedisca en el curs de les actuacions.

Encara que els perjudicats no es mostren part en la causa, no per això es considera que renunciem al dret de restitució, reparació o indemnització que a favor seu pot acordar-se en sentència ferma, sent necessari que la renúncia a este dret es faça, si és el cas, d'una manera clara i terminant.»

Quatre. Es modifica l'article 261, que queda redactat com seguix:

«Article 261.

Tampoc estaran obligats a denunciar:

1r. El cònjuge del delinqüent no separat legalment o de fet o la persona que convisca amb ell en anàloga relació d'afectivitat.

2n. Els ascendents i descendents del delinqüent i els seus parents col-laterals fins al segon grau inclusivament.»

Cinc. Es modifica l'article 281, que queda redactat com seguix:

«Article 281.

Queden exempts de complir el que disposa l'article anterior:

1r. L'ofés i els seus hereus o representants legals.

2n. En els delictes d'assassinat o d'homicidi, el cònjuge del difunt o persona vinculada a ell per una anàloga relació d'afectivitat, els ascendents i descendents i els seus parents col-laterals fins al segon grau inclusivament, els hereus de la víctima i els pares, mares i fills del delinqüent.

3r. Les associacions de víctimes i les persones jurídiques a què la llei reconeix legitimació per a defensar els drets de les víctimes sempre que l'exercici de l'acció penal haja sigut expressament autoritzat per la mateixa víctima.

L'exempció de fiança no és aplicable als estrangers si no els correspon en virtut de tractats internacionals o pel principi de reciprocitat. »

Sis. Es modifica el paràgraf primer de l'article 282, que queda redactat com seguix:

«La Policia Judicial té com a objecte, i serà obligació de tots els qui la componen esbrinar els delictes públiques que es cometem en el seu territori o demarcació; practicar, segons les seues atribucions, les diligències necessàries per a comprovar-los i descobrir els delinqüents, i arreplegar tots els efectes, instruments o proves del

delicte de la desaparició dels quals hi haja perill, posant-los a disposició de l'autoritat judicial. Quan les víctimes entren en contacte amb la Policia Judicial, complirà amb els deures d'informació que preveu la legislació vigent. Així mateix, duran a terme una valoració de les circumstàncies particulars de les víctimes per a determinar provisionalment quines mesures de protecció han de ser adoptades per a garantir-los una protecció adequada, sense perjudi de la decisió final que correspondrà adoptar el jutge o tribunal.»

Set. Es modifica l'article 284, que queda redactat com següix:

«Article 284.

Immediatament que els funcionaris de Policia Judicial tinguen coneixement d'un delicte públic o siguen requerits per a previndre la instrucció de diligències per raó d'algun delicte privat, ho participaran a l'autoritat judicial o al representant del Ministeri Fiscal, si poden fer-ho sense parar en la pràctica de les diligències de prevenció. En qualsevol altre cas, ho faran així que les hagen acabades.

Si han arreplegat armes, instruments o efectes de qualsevol classe que puguen tindre relació amb el delicte i es troben en el lloc en què este es va cometre o en els seus voltants, o en poder del reu o en una altra part coneguda, estendran una diligència expressiva del lloc, temps i ocasió en què es troben, que inclourà una descripció minuciosa perquè es puga formar idea cabal d'aquells i de les circumstàncies en què s'han trobat, que podrà ser substituïda per un reportatge gràfic. La diligència serà firmada per la persona en el poder de la qual siguen trobats.

La confiscació d'efectes que puguen pertànyer a una víctima del delicte serà comunicada a esta.

La persona afectada per la confiscació podrà recórrer en qualsevol moment contra la mesura davant del jutge d'instrucció de conformitat amb el que disposa el paràgraf tercer de l'article 334.»

Huit. Es modifica l'article 301, que queda redactat com següix:

«Article 301.

Les diligències del sumari seran reservades i no tindran caràcter públic fins que s'òbriga el juí oral, amb les excepcions determinades en la present llei.

L'advocat o procurador de qualsevol de les parts que revele indegudament el contingut del sumari serà corregit amb multa de 500 a 10.000 euros.

En la mateixa multa hi incorrerà qualsevol altra persona que no sent funcionari públic cometa la mateixa falta.

El funcionari públic, en el cas dels paràgrafs anteriors, incorrerà en la responsabilitat que el Codi Penal assenyalen en el seu lloc respectiu.»

Nou. S'i introduïx un nou article 301 bis, amb la redacció següent:

«Article 301 bis.

El jutge podrà acordar, d'ofici o a instància del Ministeri Fiscal o de la víctima, l'adopció de qualsevol de les mesures a què es referix l'apartat 2 de l'article 681 quan siga necessari per a protegir la intimitat de la víctima o el respecte degut a esta o a la seua família.»

Deu. S'introdueixen dos nous paràgrafs tercer i quart a l'article 334, amb la redacció següent:

«La persona afectada per la confiscació podrà recórrer en qualsevol moment contra la mesura davant del jutge d'instrucció. Este recurs no requerirà la intervenció d'advocat quan siga presentat per terceres persones diferents de l'imputat. El recurs es considerarà interposat quan la persona afectada per la mesura o un familiar seu major d'edat hagen expressat la seua disconformitat en el moment d'aquella.

Els efectes que pertanguen a la víctima del delictes seran restituïts immediatament a esta, llevat que excepcionalment hagen de ser conservats com a mitjà de prova o per a la pràctica d'altres diligències, i sense perjudici de la seua restitució tan prompte com resulte possible. Els efectes seran també restituïts immediatament quan hagen de ser conservats com a mitjà de prova o per a la pràctica d'altres diligències, però la seua conservació puga garantir-se imposant al propietari el deure mantindre a disposició del jutge o tribunal. La víctima podrà, en tot cas, recórrer contra esta decisió d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior.»

Onze. Es modifica l'article 433, que queda redactat com següent:

«Article 433.

En presentar-se a declarar, els testimonis entregaran al secretari la còpia de la cèdula de citació.

Els testimonis majors d'edat penal prestaran jurament o promesa de dir tot el que sàpien respecte al que els siga preguntat, i el jutge estarà obligat a informar-los, en un llenguatge clar i comprensible, de l'obligació que tenen de ser veraces i de la possibilitat d'incórrer en un delictes de fals testimoni en causa criminal.

Els testimonis que, d'acord amb el que disposa l'Estatut de la Víctima del Delictes, tinguen la condició de víctimes del delictes, podran fer-se acompanyar pel seu representant legal i per una persona de la seua elecció durant la pràctica d'estes diligències, llevat que en este últim cas, motivadament, el jutge d'instrucció resolga el contrari per a garantir el correcte desenrotllament d'aquella.

En el cas dels testimonis menors d'edat o persones amb la capacitat judicialment modificada, el jutge d'instrucció podrà acordar, quan a la vista de la falta de maduresa de la víctima siga necessari per a evitar causar-los greus perjudicis, que se'ls prenga declaració per mitjà de la intervenció d'experts i amb intervenció del Ministeri Fiscal. Amb esta finalitat, podrà acordar-se també que les preguntes siguen traslladats a la víctima directament pels experts o, inclús, excloure o limitar la presència de les parts en el lloc de l'exploració de la víctima. En estos casos, el jutge disposarà el que siga necessari per a facilitar a les parts la possibilitat de traslladar preguntes o de demanar aclariments a la víctima, sempre que això resulte possible.

El jutge ordenarà la gravació de la declaració per mitjans audiovisuals.»

Dotze. Es modifica l'article 448, que queda redactat com següent:

«Article 448.

Si el testimoni manifesta, en fer-li la prevenció indicada en l'article 446, la impossibilitat de concórrer per haver d'absentar-se del territori nacional, i també en el cas en què hi haja motiu racionalment suficient per a témer la seua mort o incapacitat física o intel·lectual abans de l'obertura del juí oral, el jutge instructor manarà efectuar immediatament la declaració, assegurant en tot cas la possibilitat de contradicció de les parts. Per a això, el secretari judicial farà saber al reu que nomene advocat en el terme de vint-i-quatre hores, si encara no en té, o en cas contrari, que se li nomenarà d'ofici, perquè l'aconselle en l'acte de rebre la declaració del testimoni. Transcorregut el dit terme, el jutge rebrà jurament i tornarà a examinar

a este, a presència del processat i del seu advocat defensor i a presència, així mateix, del fiscal i del querellant si volen assistir a l'acte, permetent a estos fer-li totes les repreguntes que consideren convenient, excepte les que el jutge desestime com a manifestament impertinents.

Pel secretari judicial es consignaran les contestacions a estes preguntes, i esta diligència serà firmada per tots els assistents.

La declaració dels testimonis menors d'edat i de les persones amb capacitat judicialment modificada podrà dur-se a terme evitant la confrontació visual d'estos amb l'inculpat, utilitzant per a això qualsevol mitjà tècnic que faça possible la pràctica d'esta prova.»

Tretze. Es modifica l'apartat 7 de l'article 544 ter, que queda redactat com seguix:

«7. Les mesures de naturalesa civil hauran de ser sol·licitades per la víctima o el seu representant legal, o bé pel Ministeri Fiscal quan existisquen fills menors o persones amb la capacitat judicialment modificada, determinant el seu règim de compliment i, si és procedent, les mesures complementàries a aquelles que siguen necessàries, sempre que no hagen sigut prèviament acordades per un òrgan de l'orde jurisdiccional civil, i sense perjudici de les mesures previstes en l'article 158 del Codi Civil. Quan existisquen menors o persones amb capacitat judicialment modificada que convisquen amb la víctima i depenguen d'ella, el jutge haurà de pronunciar-se en tot cas, inclús d'ofici, sobre la pertinència de l'adopció de les mesures indicades.

Estes mesures podran consistir en l'atribució de l'ús i gaudi de la vivenda familiar, determinar el règim de guarda i custòdia, visites, comunicació i estada amb els menors o persones amb la capacitat judicialment modificada, el règim de prestació d'aliments, així com qualsevol disposició que es considere oportuna a fi d'apartar-los d'un perill o d'evitar-los perjudis.

Les mesures de caràcter civil contingudes en l'orde de protecció tindran una vigència temporal de 30 dies. Si dins d'este termini és incoat a instàncies de la víctima o del seu representant legal un procés de família davant de la jurisdicció civil, les mesures adoptades romandran en vigor durant els trenta dies següents a la presentació de la demanda. En este terme les mesures hauran de ser ratificades, modificades o deixades sense efecte pel jutge de primera instància que resulte competent.»

Catorze. S'introdueix un nou article 544 quinquies amb la redacció següent:

«Article 544 quinquies.

1. En els casos en què s'investigue un delicte dels mencionats en l'article 57 del Codi Penal, el jutge o tribunal, quan siga necessari amb el fi de protecció de la víctima menor d'edat o amb la capacitat judicialment modificada, si és el cas, adoptarà motivadament alguna de les mesures següents:

a) Suspènre la pàtria potestat d'algun dels progenitors. En este cas podrà fixar un règim de visites o comunicació en interès del menor o persona amb capacitat judicialment modificada i, si és el cas, les condicions i garanties amb què ha de desenrotllar-se.

b) Suspènre la tutela, curatela, guarda o acolliment.

c) Establir un règim de supervisió de l'exercici de la pàtria potestat, tutela o de qualsevol altra funció tutelar o de protecció o suport sobre el menor o persona amb la capacitat judicialment modificada, sense perjudici de les competències pròpies del Ministeri Fiscal i de les entitats públiques competents.

d) Suspènre o modificar el règim de visites o comunicació amb el no-convivent o amb un altre familiar que es trobe en vigor, quan siga necessari per a garantir la protecció del menor o de la persona amb capacitat judicialment modificada.

2. Quan en el desenrotllament del procés es pose de manifest l'existència d'una situació de risc o possible desemparament d'un menor i, en tot cas, quan siguen adoptades algunes de les mesures de les lletres a) o b) de l'apartat anterior, el secretari judicial ho comunicarà immediatament a l'entitat pública competent que tinga legalment encomanada la protecció dels menors, així com al Ministeri Fiscal, a fi que puguen adoptar les mesures de protecció que resulten necessàries. Als mateixos efectes, se'ls notificarà el seu alçament o qualsevol altra modificació, així com la resolució a què es referix l'apartat 3.

3. Una vegada conclòs el procediment, el jutge o tribunal, valorant exclusivament l'interés de la persona afectada, ratificarà o alçarà les mesures de protecció que hagen sigut adoptades. El Ministeri Fiscal i les parts afectades per la mesura podran sol·licitar al jutge la seua modificació o alçament conforme al procediment previst en l'article 770 de la Llei d'Enjudiciament Civil.»

Quinze. Es modifica l'article 636, que queda redactat com seguix:

«Article 636.

Contra les interlocutòries de sobreseïment només serà procedent, si és el cas, el recurs de cassació.

La interlocutòria de sobreseïment es comunicarà a les víctimes del delictes, en l'adreça de correu electrònic i, a falta d'això, per correu ordinari a l'adreça postal o domicili que hagen designat en la sol·licitud prevista en l'article 5.1.m) la Llei de l'Estatut de la Víctima del Delictes.

En els casos de mort o desaparició ocasionada per un delictes, la interlocutòria de sobreseïment serà comunicada de la mateixa manera a les persones a qui es referix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 109 bis, de la identitat i adreça de correu electrònic o postal de les quals es tinga coneixement. En estos supòsits el jutge o tribunal podrà acordar, motivadament, prescindir de la comunicació a tots els familiars quan ja s'haja dirigit amb èxit a diversos d'ells o quan hagen resultat infructuoses totes les gestions que s'hagen efectuat per a localitzar-los.

Excepcionalment, en cas de ciutadans residents fora de la Unió Europea, si no es disposa d'una adreça de correu electrònic o postal en què realitzar la comunicació, es remetrà a l'oficina diplomàtica o consular espanyola en el país de residència perquè la publique.

Transcorreguts cinc dies des de la comunicació, es considerarà que ha sigut efectuada vàlidament i desplegarà tots els seus efectes, i s'iniciarà el còmput del termini d'interposició del recurs. S'exceptuaran d'este règim aquells supòsits en què la víctima acredite justa causa de la impossibilitat d'accés al contingut de la comunicació.

Les víctimes podran recórrer contra la interlocutòria de sobreseïment dins del termini de vint dies encara que no s'hagen mostrat com a part en la causa.»

Setze. Es modifica l'article 680, que queda redactat com seguix:

«Article 680.

Els debats del juí oral seran públics, sota pena de nul·lilitat, sense perjudi del que disposa l'article següent.»

Dèsset. Es modifica l'article 681, que queda redactat com seguix:

«Article 681.

1. El jutge o tribunal podrà acordar, d'ofici o a instància de qualsevol de les parts, amb audiència prèvia a estes, que tots o algun dels actes o les sessions del juí se celebren a porta tancada quan així ho exigisquen raons de seguretat o orde

públic, o l'adequada protecció dels drets fonamentals dels intervinents, en particular, el dret a la intimitat de la víctima, el respecte degut a esta o a la seua família, o siga necessari per a evitar a les víctimes perjudicats rellevants que, d'una altra manera, podrien derivar del desenrotllament ordinari del procés. No obstant això, el jutge o el president del tribunal podran autoritzar la presència de persones que acrediten un especial interès en la causa. L'anterior restricció, sense perjudici del que disposa l'article 707, no serà aplicable al Ministeri Fiscal, a les persones lesionades pel delicte, als processats, a l'acusador privat, a l'actor civil i als respectius defensors.

2. Així mateix, podrà acordar l'adopció de les següents mesures per a la protecció de la intimitat de la víctima i dels seus familiars:

a) Prohibir la divulgació o publicació d'informació relativa a la identitat de la víctima, de dades que puguen facilitar la seua identificació de manera directa o indirecta, o d'aquelles circumstàncies personals que hagen sigut valorades per a resoldre sobre les seues necessitats de protecció.

b) Prohibir l'obtenció, divulgació o publicació d'imatges de la víctima o dels seus familiars.

3. Queda prohibida, en tot cas, la divulgació o publicació d'informació relativa a la identitat de víctimes menors d'edat o víctimes amb discapacitat necessitats d'especial protecció, de dades que puguen facilitar la seua identificació de manera directa o indirecta, o d'aquelles circumstàncies personals que hagen sigut valorades per a resoldre sobre les seues necessitats de protecció, així com l'obtenció, divulgació o publicació d'imatges seues o dels seus familiars.»

Díhuit. Es modifica l'article 682, que queda redactat com segueix:

«Article 682.

El jutge o tribunal, amb audiència prèvia de les parts, podrà restringir la presència dels mitjans de comunicació audiovisuals en les sessions del juí i prohibir que es graven totes o alguna de les audiències quan resulte imprescindible per a preservar l'ordre de les sessions i els drets fonamentals de les parts i dels altres intervinents, especialment el dret a la intimitat de les víctimes, el respecte degut a esta o a la seua família, o la necessitat d'evitar a les víctimes perjudicats rellevants que, d'una altra manera, podrien derivar del desenrotllament ordinari del procés. A este efecte, podrà:

a) Prohibir que es grave el so o la imatge en la pràctica de determinades proves, o determinar quines diligències o actuacions poden ser gravades i difoses.

b) Prohibir que es prenguen i difonguen imatges d'alguna o algunes de les persones que hi intervinguen.

c) Prohibir que es facilite la identitat de les víctimes, dels testimonis o pèrits o de qualsevol altra persona que intervinga en el juí.»

Dènou. Es modifica l'article 707, que queda redactat com segueix:

«Article 707.

Tots els testimonis estan obligats a declarar el que sàpien sobre el que els siga preguntat, a excepció de les persones expressades en els articles 416, 417 i 418, en els seus respectius casos.

La declaració dels testimonis menors d'edat o amb discapacitat necessitats d'especial protecció es durà a terme, quan siga necessari per a impedir o reduir els perjudicats que per a ells puguen derivar del desenrotllament del procés o de la pràctica de la diligència, evitant la confrontació visual d'estos amb l'inculpat. Amb este fi podrà ser utilitzat qualsevol mitjà tècnic que faça possible la pràctica d'esta prova,

incloent-s'hi la possibilitat que els testimonis puguen ser oïts sense estar presents en la sala per mitjà de la utilització de tecnologies de la comunicació.

Estes mesures seran igualment aplicables a les declaracions de les víctimes quan de la seua avaluació inicial o posterior derive la necessitat d'estes mesures de protecció.»

Vint. Es modifica l'article 709, que queda redactat com seguix:

«Article 709.

El president no permetrà que el testimoni conteste a preguntes o repreguntes capcioses, suggestives o impertinents.

El president podrà adoptar mesures per a evitar que es formulen a la víctima preguntes innecessàries relatives a la vida privada que no tinguen rellevància per al fet delictiu enjudiciat, llevat que el jutge o tribunal consideren excepcionalment que han de ser contestades per a valorar adequadament els fets o la credibilitat de la declaració de la víctima. Si eixes preguntes són formulades, el president no permetrà que siguen contestades.

Contra la resolució que sobre este extrem adopte podrà interposar-se al seu dia el recurs de cassació si es fa en l'acte la corresponent protesta.

En este cas, constarà en l'acta la pregunta o repregunta que el president haja prohibit contestar.»

Vint-i-u. Es modifica l'article 730, que queda redactat com seguix:

«Article 730.

Podran també llegir-se o reproduir-se a instància de qualsevol de les parts les diligències practicades en el sumari, que, per causes independents de la voluntat d'aquelles, no puguen ser reproduïdes en el juí oral, i les declaracions rebudes de conformitat amb allò que disposa l'article 448 durant la fase d'investigació a les víctimes menors d'edat i a les víctimes amb discapacitat necessitades d'especial protecció.»

Vint-i-dos. Es modifica l'apartat 2 de l'article 773, que queda redactat com seguix:

«2. Quan el Ministeri Fiscal tinga notícia d'un fet aparentment delictiu, bé directament o per ser-li presentada una denúncia o atestat, informará la víctima dels drets arreplegats en la legislació vigent; efectuarà l'avaluació i resolució provisionals de les necessitats de la víctima de conformitat amb el que disposa la legislació vigent i efectuarà ell mateix o ordenarà la Policia Judicial que efectue les diligències que estime pertinents per a la comprovació del fet o de la responsabilitat dels participants en este. El fiscal decretarà l'arxivament de les actuacions quan el fet no revista els caràcters de delictes, i ho comunicarà amb expressió d'esta circumstància a qui haja al·legat ser perjudicat o ofés, a fi que puga reiterar la seua denúncia davant del jutge d'instrucció. En qualsevol altre cas, instarà del jutge d'instrucció la incoació del procediment que corresponga amb remissió de allò que s'ha fet, posant a la seua disposició el detingut, si és el cas, i els efectes del delictes.

El Ministeri Fiscal podrà fer comparéixer davant de si qualsevol persona en els termes establits en la llei per a la citació judicial, a fi de rebre-li declaració, en la qual s'observaran les mateixes garanties assenyalades en esta llei per a la prestada davant el jutge o tribunal.

Cessarà el fiscal en les seues diligències tan prompte com com tinga coneixement de l'existència d'un procediment judicial sobre els mateixos fets.»

Vint-i-tres. Es modifica la regla 1a de l'apartat 1 de l'article 779, que queda redactada com segueix:

«1a. Si estima que el fet no és constitutiu d'infracció penal o que no apareix prou justificada la perpetració d'esta, acordarà el sobreseïment que corresponga. Si, inclús estimant que el fet pot ser constitutiu de delicte, no hi ha autor conegut, acordarà el sobreseïment provisional i ordenarà l'arxiu.

La interlocutòria de sobreseïment serà comunicada a les víctimes del delicte, en l'adreça de correu electrònic i, a falta d'això, adreça postal o domicili que hagen designat en la sol·licitud prevista en l'article 5.1.m) la Llei de l'Estatut de la Víctima del Delicte.

En els casos de mort o desaparició ocasionada per un delicte, la interlocutòria de sobreseïment serà comunicada de la mateixa manera a les persones a qui es referix el paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 109 bis, de la identitat i adreça de correu electrònic o postal de les quals es tinga coneixement. En estos supòsits el jutge o tribunal podrà acordar, motivadament, prescindir de la comunicació a tots els familiars quan ja s'haja dirigit amb èxit a diversos d'ells o quan hagen resultat infructuoses totes les gestions que s'hagen efectuat per a localitzar-los.

Excepcionalment, en cas de ciutadans residents fora de la Unió Europea, si no es disposa d'una adreça de correu electrònic o postal en què realitzar la comunicació, es remetrà a l'oficina diplomàtica o consular espanyola en el país de residència perquè la publique.

Transcorreguts cinc dies des de la comunicació, es considerarà que ha sigut efectuada vàlidament i desplegarà tots els seus efectes. S'exceptuaran d'este règim aquells supòsits en què la víctima acredite justa causa de la impossibilitat d'accés al contingut de la comunicació.

Les víctimes podran recórrer contra la interlocutòria de sobreseïment dins del termini de vint dies encara que no s'hagen mostrat com a part en la causa.»

Vint-i-quatre. Es modifica l'apartat 3 de l'article 785, que queda redactat com segueix:

«3. Quan la víctima ho haja sol·licitat, encara que no siga part en el procés ni haja d'intervindre-hi, el secretari judicial haurà d'informar-la, per escrit i sense retards innecessaris, de la data, hora i lloc del juí, així com del contingut de l'acusació dirigida contra l'infractor.»

Vint-i-cinc. Es modifica l'apartat 2 de l'article 791, que queda redactat com segueix:

«2. El secretari judicial assenyalarà la vista dins dels quinze dies següents i a esta seran citades totes les parts. Quan la víctima ho haja sol·licitat, serà informada pel secretari judicial, encara que no s'haja mostrat part ni siga necessària la seua intervenció.

La vista se celebrarà començant, si és el cas, per la pràctica de la prova i per la reproducció de les gravacions si hi ha lloc a esta. A continuació, les parts resumiran oralment el resultat d'esta i el fonament de les seues pretensions.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.*

Es modifica l'apartat 2 de l'article 126 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal, que queda redactat com segueix:

«2. Quan el delicte haja sigut dels que només poden perseguir-se a instància de part, se satisfaran els costos de l'acusador privat amb preferència a la indemnització de l'Estat. Tindrà la mateixa preferència el pagament dels costos processals produïts a la víctima en els supòsits a què es referix l'article 14 de la Llei de l'Estatut de la Víctima del Delicte.»

Disposició final tercera. *Títol competencial.*

Esta llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva en matèria de legislació penal i processal atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.6a de la Constitució Espanyola. S'exceptua de l'anterior el títol IV, que es dicta a l'empara de la competència exclusiva en matèria d'Administració de justícia atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.5a de la Constitució Espanyola, així com el que disposa el títol I, que es dicta a l'empara de la competència exclusiva en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garantisquen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, atribuïda a l'Estat per l'article 149.1.1a de la Constitució Espanyola.

Disposició final quarta. *Habilitació al Govern per al desplegament reglamentari.*

S'habilita el Govern perquè approve les disposicions reglamentàries necessàries per al desenrotllament del que disposa la present llei.

Disposició final cinquena. *Adaptació dels Estatuts Generals de l'Advocacia i de la Procuradoria.*

Els col·legis i consells generals d'advocats i procuradors adoptaran les mesures necessàries per a adaptar els seus respectius estatuts al que estableix l'apartat 2 de l'article 8 de la present llei, en un termini màxim d'un any des de la seua entrada en vigor.

Disposició final sexta. *Entrada en vigor.*

La present llei entrarà en vigor als sis mesos de ser publicada en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,
Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 27 d'abril de 2015.

FELIPE R.

El Presidente del Gobierno,
MARIANO RAJOY BREY